

Provincie Overijssel

Product: voorontwerp projectbesluit Duurzaamheidsroute A35
Organisatie review: Gemeente Enschede
Datum: 1 juli 2024 (behandeling gemeenteraad)
Reviewer(s) (naam + initialen):
Uitgangspunten: Elke organisatie levert uiteindelijk één reviewformulier in

Reactie nr.	Initialen reviewer	Afdeling organisatie (optioneel)	Document, pagina en paragraaf
1		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); artikel 2.6 (duur van het gebruik van veldopstellingen)
2		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); par 2.4.1 en 2.4.2 (geluid en trillingen)
3		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); art 5.4 (doelregels van de functie)
4		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); art 5.6, 5.9, 5.14 en 5.18 (veldopstelling)
5		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); art 5.7 en 5.20 (opstelling op water)
6		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); art 5.7 en 5.20 (opstelling op water)
7		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); art 5.7 en 5.20 (opstelling op water)
8		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Art 5.10 en 5.15 (opstelling op talud)
9		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Art 5.13 (opstelling op water)
10		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Art 5.24 (opstelling op geluidscherm)

11		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Hoofdstuk 9 (Tijdelijke maatregelen)
12		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Hoofdstuk 10 (Mitigerende maatregelen)
13		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage I
14		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage I
15		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage I i.c.m. par 1.2.1 en alle regels met regels voor bouwhoogtes
16		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage II; Veldopstelling (of art 5.6.4c). Geldt ook voor de andere opstellingen in Bijlage II waar een hekwerk mogelijk is.
17		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage II; Opstelling op water
18		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage II; Solar carport

19		Gemeente Enschede	Deel B (Regels); Bijlage II; Landmark
20		Gemeente Enschede	Besluitgebieden
21		Gemeente Enschede	Besluitgebieden
22		Gemeente Enschede	Motivering, par 5.2.6; pag 101
23		Gemeente Enschede	Motivering, par 5.2.6; pag 102
24		Gemeente Enschede	Motivering, par 6.1.2.1; onderaan pag 105
25		Gemeente Enschede	Motivering, par 6.2.2.2
26		Gemeente Enschede	Motivering, par 7.6

27		Gemeente Enschede	Motivering, par 8.1 en Bijlage 19
28		Gemeente Enschede	Motivering, Bijlage 15; Bureaustudie Archeologie
29		Gemeente Enschede	Motivering, Bijlagen 19; mer-beoordeling
30		Gemeente Enschede	Motivering, Bijlage 20; mer-beoordeling
32			
33			
34			
35			
36			
37			
38			
39			
40			
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			

Reactieformulier voorontwerp projectbesluit Duurz

rmulier, dubbele opmerkingen worden voorafgaand aan levering reviewformulier gefi

Consultatiereactie/reviewopmerking
Dit artikel zou moeten gelden voor alle soorten opstellingen in het projectbesluit (water, schermen etc); niet alleen voor veldopstellingen. Dus ook van toepassing verklaren op de andere soorten opstellingen. Lid 1: Wij stellen een tijdvak voor van 25 jaar vanaf het moment dat de exploitatie start. Lid 2 (na exploitatie terug brengen in feitelijke staat voorafgaand aan projectbesluit): Dit moet ons inziens ook van toepassing zijn bij een eerdere definitieve beëindiging van de exploitatie dan 25 jaar.
Wijken deze waarden af van de standaardwaarden in de Bruidsschat (H22 van het Omgevingsplan van rechtswege)? Zo nee, is het dan nodig om deze waarden hier op te nemen of is dat dubbelop met de Bruidsschat?
Hier staat een PM: "hier gemeentelijke randvoorwaarden opnemen voor zover voor PB relevant". Is het doel van de functie "Duurzaamheidsroute A35" voor elke gemeente niet hetzelfde? Zo ja, is dit artikel dan nog nodig of is artikel 2.3 (doel van het project) ook voldoende?
Voor leesbaarheid lid 3 sub a splitsen in a en b. Voorstel: a. de veldopstelling beslaat maximaal 80% van het perceel (exclusief ruimte tussen rijen in de opstelling) en minimaal 20% van het perceel wordt benut voor groen en/of water; b. binnen het ruimtebeslag van 80% veldopstelling blijft minimaal eenderde deel van de grond vrij tussen de rijen zonnepanelen.
Lid 4 aanhef: iets meer ruimte nemen voor bouwwerken dan alleen de rand, zodat beste plek voor landschappelijke inpassing gekozen kan worden. Voorstel "aan de rand" vervangen door "in de directe omgeving". Wat die directe omgeving maximaal is, wordt begrensd door het besluitgebied. Besluitgebied dus voldoende
Lid 4c: rond water geen hekwerken toestaan. Het water zelf moet altijd de barrière zijn.
Optie: extra lid d toevoegen met strekking: "indien het perceel grenst aan een ander perceel dat onderdeel is van het projectbesluit, bouwwerken zoveel mogelijk combineren met naastgelegen opstelling".
Regels voor bouwwerken ontbreken. Aansluiten bij afmetingen van bouwwerken in veldopstelling?
Toegankelijkheid en beheer van bestaande watergang moet geborgd zijn. Artikel/lid toevoegen t.b.v. waterhuidhouding? Of is dit een aspect voor de
Locatie E25 is geen onderdeel meer van de scope. Deze locatie dus verwijderen uit de regels. MAAR: mogelijk is er wel een opstelling op geluidsschermbank in locatie E11. Dus regels voor opstelling op geluidsschermbank vooralsnog wel laten staan in de regels voor Enschede.

Voor tijdelijke (bouw)werken (zoals een bouwkeet) stellen wij voor om een regel op te nemen dat er bij de later te verlenen omgevingvergunningen (door de gemeenten) voorschriften worden opgenomen over de maximale termijn dat tijdelijke (bouw)werken aanwezig mogen zijn (voorbeeld: 'verwijderen binnen 6 maanden na start van exploitatie').

Dit hoofdstuk is nog vrijwel leeg.

De gemeenten zijn bevoegd gezag voor de omgevingsvergunningen voor de zonne-energie-opstellingen, nadat het projectbesluit is vastgesteld. In dit hoofdstuk daarom mogelijkheden/eisen opnemen zodat (na detailuitwerking van de locaties) voorschriften in vergunningen opgenomen kunnen worden (of landt dit deels in Afdeling 12.2; Uitvoeringsbesluiten?). In ieder geval is het volgende relevant:

- Afdeling 10.2 (Maatregelen natuurwaarden): algemene regel dat bij verlening van de latere vergunningen (indien nodig) voorschriften gesteld worden t.a.v. mitigatie voor beschermde flora en fauna, zoals maatregelen voor passerbaarheid van hekken voor kleine diersoorten (bijv. met kleine openingen om de zoveel meter).

- Afdeling 10.3 (Maatregelen landschappelijke inpassing): Bij de omgevingsvergunningen moet de toets op landschappelijke inpassing goed geborgd zijn in het Projectbesluit. Dat geldt voor alle soorten opstellingen. Dus een verplichte 'kwaliteitstoets' (en goedkeuring) op de inpassing. Wij stellen voor dit 'proces' en eventuele nadere eisen daaraan vast te leggen in afdeling 10.3. Verdere specifieke inhoudelijke eisen t.a.v. inpassing etc kunnen eventueel nog bij de tender worden gesteld, maar de basis (het 'haakje') moet publiekrechtelijk zijn geregeld in het Projectbesluit. Het gaat hier nadrukkelijk niet alleen om 'mitigerende maatregelen' voor de locaties waar o.b.v. de landschapstoets (H7 en Bijlage van motivering) een aantasting van het

Voorstel begrip 'landmark': "*een kunstzinnig/bijzonder vormgegeven bouwwerk met zonnecellen*"

Begrip project: het doel is vastgelegd in art 2.2 i.p.v. art 2.3

Begrip peil. Voorstel: hier definiëren voor alle verschillende typen opstelling, zoals water, talud en veld. Dan kun je in de regels voor bouwhoogtes (en Bijlage II) telkens naar begrip 'peil' verwijzen en overal in de regels teksten als 'vanaf maaiveld' etc verwijderen. Dat voorkomt verwarring en is ook in lijn met par 1.2.1 (meetregels). Daar is namelijk meten van bouwhoogte gedefinieerd t.o.v. het 'peil'.

Toevoegen sub i met deze strekking: "bij gebruik van hekwerk: eenheid/samenhang in oplossingen tussen de verschillende locaties langs het traject en hekwerk moet zoveel mogelijk opgaan in de omgeving door middel van begroeiing en/of het gebruik van (natuurlijke) kleuren.

Dit kan ook onderdeel zijn van de nog uit te werken landschappelijke inpassing i.h.k.v. vergunning, maar kan geen kwaad om hier alvast als algemeen uitgangspunt op te nemen of te benoemen om afdeling 10.3 bij maatregelen t.a.v.

Dit moet 50% van het wateroppervlak zijn i.p.v. 50% van het besluitgebied.

voorstel: "er mogen geen "onnodige" verspringingen in paneelrijen op een zelfde perceel zijn". Dit omdat een carport op een vaak bestaand parkeerterrein komt en dus vaak geen 'carte blanche' voor de exacte plaatsing.

- Ontwerp van landmarks binnen één gemeente moeten samenhang/enige uniformiteit in stijl hebben.

- Hoogte van 6m is te beperkt voor creatief ontwerp. Voorstel: maximaal 10m hoog t.o.v. het peil (voor landmark is peil het omliggende maaiveld). NB: 10m is ook de max hoogte voor 'beeldende kunst' volgens geldend bestemmingsplan op locaties van beoogde landmarks in Enschede.

- Maximaal ruimtebeslag per landmark opnemen. Voorstel: max 100m², waarbij de horizontale lengte/breedte niet meer dan 20m mag zijn (dus niet 100m lang en 1m breed). Wijze van meten: oppervlakte is 'van bovenaf' gezien. Dus ook delen boven de grond tellen mee (bijv.: de 'kruin' van een 'boomvormige' landmark en niet alleen de 'stam').

De zones van grote gasleidingen zijn uit de besluitgebieden gelaten. Deze zones kunnen niet benut worden voor zonnepanelen of andere bouwwerken, maar wel voor inpassing, ontsluitingswegen etc.

Door de zones er buiten te laten werken de regels t.a.v. landschappelijke inpassing feitelijk alleen op de delen buiten de buisleidingzones (bijv. de regel voor 80% panelen vs 20% groen). Dat is volgens ons niet slim/handig.

Voorstel: de buisleidingzones niet uitsluiten, maar voorzien van een werkingsgebied waar geen bouwwerken, diepe graafwerkzaamheden (dieper dan x meter) etc zijn toegestaan.

In aansluiting op opmerking 6: besluitgebieden voor opstellingen op water voldoende ruim maken, zodat beste plek voor landschappelijke inpassing gekozen kan worden voor bijbehorende bouwwerken.

Knooppunt Doetinchem' is verwarrend. De N18 loopt wel richting Doetinchem, maar dat ligt ver weg.

Voorstel: 'knooppunt A35-N18'.

Locatie Solar Carport is E24. In tekst staat E1.

Volgens de tekst is er een grote kans op een hoge stikstofdepositie op het Wierdense Veld en het Lonnekermeer. Voorstel: in de tekst duidelijk aangegeven dat dit het geval is zonder het treffen van mitigerende maatregelen.

Daarnaast wekt het woord 'hoge stikstofdepositie' de indruk dat er veel extra depositie op kan treden. Dat is reëel gezien niet het geval. In de bijlage wordt ook alleen gepraat over een risico en niet over een absolute depositie berekend in mol/ha/jaar. Voorstel: deze woorden vervangen door 'mogelijk significante toename van stikstofdepositie'.

E19 is een veldopstelling o.b.v. de laatste versie van de projectlocaties. Wordt hier E11 bedoeld?

Algemene opmerking daarbij: check de gehele motivering op de definitieve nummering van de locaties voorafgaand aan vrijgave van Ontwerp Projectbesluit

In de conclusie van het aspect 'Landschappelijke inpassing' staat een tabel met locaties waarvoor mitigerende/compenserende maatregelen nodig zijn voor een zorgvuldige inpassing (i.v.m. aantasting van het landschap). Dit is maar een deel van de locaties in het project (bijv geen locaties in Enschede).

Voorstel: voor de helderheid hier een zin opnemen dat ook voor alle andere locaties in het projectbesluit (waar géén aantasting van het landschap is o.b.v. de analyse) maatregelen voor een goede landschappelijke inpassing nodig zijn en dat dit als eis wordt verbonden aan de later te verlenen omgevingsvergunningen (zie ook opm bij afdeling 10.3).

De laatste zinnen boven de tabel laten goed de nuance zien dat er geen zekere m.e.r.-beoordelingsplicht is. Voorstel voor aanvulling: *"Het gaat mogelijk om een mer-beoordelingsplicht zoals beschreven in Kolom 3. Uit zorgvuldigheid is hier invulling aan gegeven."*

Dezelfde zin staat in Bijlage 19, pag 6.

Goed dat is gekeken naar de archeologische beleidskaart van Enschede. Dat is het belangrijkste. Hij is wel wat verouderd. Er komt t.z.t. een update o.b.v. uitgevoerde onderzoeken in de afgelopen jaren.

Daarnaast is naar dubbelbestemmingen t.a.v. archeologie in bestemmingsplannen gekeken. In Enschede zijn archeologische verwachtingen echter vooral via gebiedsaanduidingen geregeld (onderzoeksgebied A en B). Daarom rapport daarop aanvullen OF de gegevens uit de bestemmingsplannen weglaten, omdat de gemeentelijke beleidskaart in principe ook volstaat.

De teksten in Bijlage 19 herhalen veel dan de motivering in hoofdstuk 6 en 7. Op zich prima, maar kan misschien wat korter met verwijzingen voor details naar H 6 en 7.

I.v.m. de 'dubbele' teksten: de eerdere opmerkingen bij diverse (milieu)aspecten in de motivering gelden ook voor Bijlage 19, voor zover die

Waarom is gekozen voor 2 notities in plaats van één? Bijlage 20 verwijst voor de inhoud vooral naar Bijlage 19. Kan Bijlage 20 niet verwerkt worden in Bijlage 19 tot 1 rapport?

[illegible]

Waarheidsroute A35

filterd door reviewende organisatie.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]